



# DEO OPTIMO MAX. UNI ET TRINO,

VIRGINI DEIPARÆ, ET S. LUCÆ  
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

## QUÆSTIO MEDICA,

QUOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBUS  
manè discutienda, in Scholis Medicorum, die Jovis quinto  
Februarii anni M. DCC. XXXIII.

M. FRANCISCO GOUËL,  
Doctore Medico, Præfide.

*An Medicina recens antiquâ præstantior?*

### I



QVNIS disciplina quæ ratione & experientiâ fulcitur, vires acquirit eundo. Suas ætates habent Artes & Scientiæ, sensim incrementa capiunt, nec eodem tempore nascuntur & adolescunt. Priscis temporibus dum adhuc nuda virtus placeret, vigeat inculpata sanitas, & Medicina paucarum herbarum erat scientia. At ex quo mores hominum desidia & luxuria viciârunt, nova morborum terris incubuit cohors, semotiquè prius tarda necessitas lethi corripuit gradum. Hinc ad arcenda fata, mulcendosquè dolores insudârunt sublimioris animæ viri, uberioremquè remediorum supellectilem exposcit necessitas. Ab indigestâ, rudiquè experientiâ initium duxit salutaris professio. Hanc postea ditârunt peritiores Medici, qui posteris reliquerunt undè vires adipisceretur. Primus Hippocrates ultra sui temporis conditionem doctus, quæcumque à majoribus haulerat, propriæ scientiæ adjunxit, & ex utrâque parte dives, rationi experientiam mancipavit; incertamquè ac sine duce divagantem Artem intra regulas compescuit. Indè, ex signis morbos intelligere, ex morbis morborum causas cruerè, ex utrisque sumptis indicationibus remedia investigare, datum est. Sed ecquid ab omni parte beatum? Quæ oculis subjecta fuère fidelibus, morbi, sym-

ptomata, si Divinum Senem non fugere; fugere quæ sensibus occulta erant, vitæ, functionum, morborumquæ causæ. Quid mirum, si manca Medicina ad successores pervenerit. Illa quæ subsequentibus sæculis invalescere debuisset, pauca lapsu temporum suscepit additamenta. Methodicos satius fuisse, quæ Hippocratem latebant, ipsius vestigia relegendo, investigare, quam insidâ methodo servire ignorantia. Dùm enim Medicinæ, cui ediscendæ vel longissima vita brevis est, compendium quærirant, umbram pro corpore, nubem pro Junone amplexi sunt. Multa debet Galeno Medicina. Majora deberet, si sua elementa, quatuor humores, qualitatesquæ verborum parvus siluisset. Sordidiæ poculum sequentes Græci non ebibissent, suâquæ, non alienâ Minervâ duce, Naturæ campum felicius fortasse lustrassent. Et vos, Arabes, exceptam à Græcis Medicinam, cui, si variolas, lenia purgantia, aromataquæ prætermiserim, nihil ferè nisi verba dedistis, promovissetis ulterius.

## II.

**A**QUAM memento medicis in rebus servare mentem. Nec te à veri præstatione deterreat præpostera illa, quam quidam Antiquitati vovent, reverentia. Titubanti Naturæ frustra dextram porrexeris, nisi qui steter intellexeris. Vis ægrum suscitare? Sanum nosce. Vide quibus regatur & sibi constet animalis cœconomia legibus. Ne te fallant morborum causæ, indoles, symptomatum varietas, vitæ fontes tibi sunt aperiendi, succorum qui corpus alluunt natura, virtutesquæ investigandæ. Partium figuræ, nexus, consensus, ususque indagandi. Nec ista sufficiunt. Aërias tentare domos, alimentorum vires, principia rimari ne recuses. Sensuum additus fidei vana facultatum idola explodas, quid mechanicae leges conferant, unicè sollicitus. Quid delirent humores, quid peccent solida nunquam assequeris, emendabis nunquam; nisi prius, quæ functionum integritatem tuetur utrorumquæ discors conspiratio innotescat, genuinæ simul pateant remedium vires. Per herculeos Hippocratis labores evecta Medicina crevisset citius, si Posteræ accuratâ corporis humani notitiâ non destituti, veræ physices doctrinâ imbuti, in medullis rerum, non in cortice hæssissent. Non in tam varias sentiendi, medendiquæ vias discessissent; eodemquæ penicillo quo exteriorem naturam adumbravere, ipsius penetralia depinxissent. Ut fallax sæpe est observatio, quæ rationis trutinio non pensatur; sic inutilis errorumquæ parens ratio, quæ experientiâ non digeritur, Pauca vel nulla obtinet, qui tumentis ingenii partibus obsequitur, repugnante Naturâ quæ sui juris est, nulloquæ animi impetu regenda. Hinc, qui singulorum morborum historiam delinearunt Antiqui, nobis ultra nitendi spem exiguum reliquerunt, ex eo quod experientiâ ducti, sibi ubique constare Naturam, observarant. Dùm verò dissimili viâ; vitæ functiones, ægritudinumquæ causas aggredi conati sunt; refugit ipsa rerum veritas, innumerisquæ obvoluta fuit opinionibus, tam digna Naturæ simplicitas. Adeone quæ omnia diruit annorum series, temporumquæ fuga nos frangerent; ut dùm Veterum opimioribus onusti spoliis, tot recens Physicis, Anatomicis, Chymicis, Botanicisquæ inventis direximus, Artem tam pauperem quàm nata est, excoleremus?

## III.

**E**X quo compagis humanæ artificium retexit Recentiorum curiosa sagacitas; Naturæ mysteria facilius evolvuntur. Exulârunt nomina nihil ignorantiaë malum levantia. Excussâ veterum temporum caligine, vitæ, mortisquæ causas propius attingit Medicina. Quibus subsidiis hanc arceri, foveri illam, necesse sit, tenet certius. Quot ex Anatome Medicinæ veniunt commoda, nulli non innotescit. Singulas humani corporis perlustra partes; nullam ferè invenies, cujus fabricam & usum Recentiorum industria non detexerit. Cerebrum evolvas; per innumeros flexuosorum vasorum mœandros, sanguinem lento pede spiritus vehentem in nervos undiquæ diffundendos, insecuta est microscopiorum acies. Huc pleniori agmi-

ne appellat cruor; jam te non fugiunt Comatosorum, Spasmodicorumquæ affectuum origines, si memineris vasa cerebri exilissima, & mirum in modum contorta, muscularē membranā ad cranii limen deposuisse. Pulmonem præcipuum Sanguinis esse opificem, evincit ipsius structura. In eo sanguis, aëris condensantis beneficio, adscititibi chyli partes, tenaciori vinculo sibi obligat. Nunc obvia tibi sunt, in Phtisi *colliquationum*, in Astmate, Dyspnœâ, Oedematolorum tumorum causæ. Qui è corde scaturit cruor dives opum pabula cunctis laturus partibus, & ad idem redit inops novis instaurandus subsidii, nunquam sua adimpleret munia, nisi *Systolica* arteriarum virtus progredienti calcar adderet, illumquæ ad diversâ incernicula propelleret, varias, pro variâ diametro, distantia, resistentiâ, formas induturum. En tibi se prodit secretionum mechanismus. At lentescat spissior sanguis, regiquæ indocilis fibrarum oscillationi non obsequatur, hebescant, vel ferocius ruant in sanguinem solidorum potentiâ; perversatur secretionum negotium, obstructiones, stagnatio, putredo, inflammationes, febres nascantur necessum est. Viscera *χλωροίς* inservientia intruere; illam non vanæ facultatis ludibrio perfici, sed *salivæ* dissolvētis, ventriculiquæ atterentis concursu inchoari, bilis succiquæ pancreatici interventu, in intestinis absolvi ultro fàtere. An nodum solveret, qui in primis regionibus morborum stabulantium causas, tantoperè à Veteribus decantatas intemperies incusaret? Non eadem bilis ac aliorum humorum secretio. Hi ab arterioso sanguine, à venoso illa, quem à Liene, Omento, Pancreate, Intestinis vena portarum resorbet jecori infundendum. Si plus æquo ibi nectat moram redux sanguis: pullulant, Icteri, Hydropis, Cachexiæ, Scorbuti, Hæmorrhoidum, Hypocondriacorum, Hysteriæ, Chronicorumquæ affectuum causæ. In utroque sexu quæ generationi dicantur organorum accuratior cognitio, diù dissimulantis Naturæ ambages retexit. Quæ cælibem vitam sequuntur, quæ se, eum importat malorum graviditas, non amplius latent scarurigines. Plura quæris: scrutare impiger, scisso veluti velo Natura panditur.

## I V.

**I**NANI triumphi titulo gloriaretur Medicina Recentiorum, si quæ Veteres vincit circa rerum Naturalium, Præternaturaliumquæ causas, ipsi ad præcavendos, debellandosque morbos potentioris armaturæ auxilia non suppetere. Ast non in sola corporis humani cum sani, tum ægrotantis, contemplatione conquevit. Totam Naturam aggressa est. Quàm fausto labore! Circa aëris à quo tantoperè efficimur phænomena, in quibus explicandis tam longè delirabat Antiquitas, jam non obstupescimus. Quibus conveniant varia esculentorum, potulentorumquæ genera, illorum quæ dilucidius patent virtutes docuere. Nec est quod in administrandis rebus ad Hygieinē pertinentibus, & speciatim in exercitiorum ratione, Veteribus inferiores nos esse clamitent, utpotè quod nunc exolevere plurima exercitationum genera, quibus, si fas est credere, infiniti propemodum inbecilles olim ad *εὐθείας* revocabantur. Non in eo minus, quàm in aliis, resplendescit Medicinæ recentis prudentia, quæ ex Gymnasticæ ea tantummodò selegit exercitia, quorum beneficia partium affectarum structura, morborumquæ causæ exquisitior notitia commendarunt. A morbo, causâ morbi, symptomatis, præcipuæ fluunt indicationes. Indicatio remedium index & norma; in remedium delectu Medici solertia. Quorsum isthæc? inquis, ut intelligas in omnibus, recentis ævi Medicos, Antiquis palmam proripere. Varias pro variis morbis partes ad venæ sectionem eligere, determinant leges quibus sanguinem moveri nunc novimus. Humorum sede, indole, motibus detectis: Purgatio opus majoris prudentiæ instituetur felicius, sive in acutis turgeant, sive in chronicis torpentes organorum vim obtundant. Quæ diù incassum totis Naturam Chymia cæco vagans impetu, temporibus nostris, legibus certisquæ principiis assuescit. Illa è vinculis expedit, quæ miseris invida mortalibus terra tenebris obtexerat densioribus. Hoc fonte

tutioris energiae dimanarunt emetica, astringentia, &c. Et certe, si ex denso pharmacorum agmine Medici virtus elucesceret, suas uberius profunderent opes vel remotissimas regiones. De remediorum numero superbiunt quos fastosa juvat luxuries; erudito luxu sapere, non tumere, gestit Medicina recentior. Ex principiorum quibus scateant exquisitiori cognitione, quae apud Antiquos obsoleverant, nunc sunt in honore medicamina, quae apud eos vigeant, vigent etiam nunc jure potiori; multa mutata in melius, plurima inventa. Jam si morborum causa ex penitioribus anatomis recessibus depromptae illucescant magis; uberiotum, certiorumque remediorum vires saeculi nostri melior fortuna retexerit: quid dubitas Recentium castra sequi?

V.

**S**UA igitur stet Medicinae recentis praecellentia, quam illi non invideret, si revivisceret, prisca gens Medentium. Cave tamen, cum Aesclepiade, quidquid primi artis parentes dixerunt, mortis meditationem nuncupes. Antiquos Medicinae proceres aequum est venerari, ex eo quod, nullo faciem praeferente, utilia bene multa invenerint: at iis in omnibus mancipari turpe & indecorum. Sit pro auctoritate canities quibus Graeci solum sollicitam explicdere frontem, Temporis acti laudatores, omnia gelide, confusaeque ministrent. Nos genio ducti meliore, veritatem quam patet, quaerimus. At inquires, quo jure praestantior illa, quae tot fermentis ebullit, totque systematis indulgens veluti turgescit hydrops? Absit ut credas artem quae veterum errores tam felici sidere discussit, caliginem quam immersa fuit, non exuisse. Fermenta doctrinae sanioris arbitri despumaverunt: systemata oriantis ingenii commenta, ab Aesculapii templis jam diu explosa sunt. Ex tantis sordibus quibus emerfit, purior fulgescit Medicina. Frustra clamas, priscorum temporum desiderari prudentiam, remediorum administrandorum rationes, lente festinandi scientiam: quasi eas, quas optimus rerum judex usus comprobavit, antiquaremus leges Veterum; quasi quae per obscura viderunt, dum nova lux affulget, non utique cerneremus. Nunquid majoribus nostris nobilioris animos afflasset Providentia benignior? Nunquid Natura senesceret? Ni ergo te crasso Bæotum in aëre natum, fugerit ingenium & virtus, Veterum partes linque, qui tam imperiose de Medicorum libertate triumphaverunt. Nec te moveant vulgi insanientis convicia. Nec te terreat non hodie mitior Libitina. Porro, si Naturae manum admoverent soli quos penes arbitrium est, & jus & norma medendi, non aequae mixta senum ac juvenum funera densarentur.

*Ergo Medicina recens antiqua praestantior.*

**DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.**

*M. Antonius - Nicolaus  
Guenault.*

*M. Bernardus de Jussieu,  
Regiae Scientiarum Aca-  
demiae, Regiaeque Societa-  
tis Londinensis Socius, &  
in Horto Regio Botanices  
Prodemonstrator.*

*M. Urbanus Leaulié.*

*M. Joannes-Baptista Boyer.*

*M. Franciscus Mery.*

*M. Franciscus Afforty, An-  
tiquus Facultatis Decanus.*

*M. Desiderius - Claudius  
Fremont, Chirurgia Pro-  
fessor.*

*M. Joannes-Baptista Du-  
bois, Scholarum Professor,  
Serenissima Principis pri-  
mariae de Conti Medicus,  
& Professor Regius.*

*M. Germanus Preaux, An-  
tiquior Schola Magister,  
Regius Professor Emeri-  
tus.*

*autor.*

Proponebat Patifis LUDOVICUS-FLORENTIUS BELLOT, Rojantis Ambia-  
nensis, Baccalaureus Medicus, A. R. S. H. 1733. à sextâ ad meridiem.